

פחד דוד

פרשת
שלח
ט"ז סיון
תשע"ד
720

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוכ"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוכ"ן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 19:10 | 19:18 | 19:25 | 19:26

מוצאי שבת 20:28 | 20:31 | 20:32 | 20:29

רבנו תם 21:03 | 21:01 | 21:04 | 21:02

משכיל לדוד

המסכה של היצר הרע

אף ללא סיבה, ואז עונשם יהיה גדול וקשה פי כמה וכמה מאשר העונש שייגע להם לאחר שובם מלתור את הארץ. כמו כן רצה משה רבנו שקלונם של אלו יתגלה ברבים לאחר שכל העם יווכח לראות שאך למראית עין אחזו מהם כצדיקים וחשובים, אך למעשה הם היו בעלי גאוה ולא נתייראו מלהוציא את דיבת הארץ רעה.

כפי שכבר הזכרנו לעיל, משה רבנו הוסיף את האות י' לשמו של יהושע ואמר לו י-ה יושיעך מעצת המרגלים. המתבונן יראה שהמילה י-ה' עולה בגימטריא כנגד המילה ג'אווה; ומשמע מכך שמשה נתכוון לומר ליהושע שהקב"ה יציל אותו מן הכבוד והגאוה של המרגלים שהם אלו שגרמו לעצמם להתדרדר עד שפל המדרגה ולדבר בגנות הארץ. ולמעשה תחושת הגאוה והכבוד הם אלו שגרמו למרגלים להעמיק ברשעותם, וזאת משום שחשבו להתגדל ולהתכבד בתפקידם כראשי עם ולא החזיקו בתפקיד זה מתוך תחושה ששרץ מונח על גבם כפי שהיה להם לחוש. וביקש משה לברך את יהושע שגאות ה' היא זו שתתלבש עליו כפי הנאמר (תהילים צג, א) ה' מלך גאות לבש", ולא גאותם של המרגלים שהובילה אותם אל עבר פי פחת.

ויש להבין כיצד משה לא חשש לשלוח את יהושע עם המרגלים, הרי כוחם היה גדול עד מאוד להרע ויתכן ויהושע היה מושפע מהם.

ונראה לבאר שמשה רבנו היה סמוך ובטוח שלאחר שהוסיף את יו"ד לשמו של יהושע, הוא כבר מוגן ושמור מפני עצתם הרעה. כמו כן משה רבנו הכיר בכך שאם הוא לא ישלח את יהושע עמו הרי שחש ושלוש כבר לא תהיה תקומה לעם ישראל, ומאחר והיה אחד מבנייהם שדיבר בטובתה ובשבחה של הארץ, נתרצה להם הקב"ה לבסוף. ואם יהושע לא היה עימם, והמרגלים היו הולכים לבדם מבלי שיהיה עימם אדם אחד שידבר בשבחה של הארץ, הרי שחרון האף היה גדול עד מאוד, ועל עם ישראל היתה מגיעה פורענות אשר ממנה לא היתה להם תקומה. שהרי כלב לבד לא היה יכול לומר לעם דברים נגד כל המרגלים, ורק יהושע שהיה תלמידו של משה היה לו את עיקר ההשפעה. כמו כן משה ידע שיהושע הוא זה שעתיד להכניס את עם ישראל לארץ ישראל ולהנחילם בתוכה, ולאחר שכבר ריגל את הארץ היה כוחו גדול ויכול היה לחזק את לב העם ולהרגיע את חששם מפני העמים היושבים בתוך הארץ.

כן נראה להוסיף ולומר שמשה רבנו הוסיף את האות י' ליהושע, היות והוא האות הקטנה ביותר מבין האותיות ומשום כך רומזת לביטול והכנעה. ונתכוון משה לומר ליהושע שכאשר יבוא הזמן והוא יצטרך למלא את מקומו של משה לאחר מותו, כפי שניבאו אלדד ומידד, ולהנהיג את עם ישראל בארץ ישראל, עליו לנהוג בביטול והכנעה עד שירגיש שהוא כעבד לפני בני ישראל וענוה זו היא היפך התנהגותם של המרגלים שהגאוה מילאה את ליבם ורצו להחזיק בכבוד ובשררה.

"וילכו ויבואו אל משה ואל אהרן ואל כל עדת בני ישראל אל מדבר פארן קדשה וישבו אותם דבר ואת כל העדה ויראום את פרי הארץ". (במדבר יג, כו)

רש"י - וילכו ויבואו - מהו וילכו, להקיש הליכתן לביאתן מה ביאתן בעצה רעה אף הליכתן בעצה רעה.

יש להבין כיצד המרגלים שהיו צדיקי עולם ונשיאים בשבטי ישראל, באו לדבר דברי לשון הרע על ארץ הקודש, וכיצד לא יראו להוציא שם רע על הארץ המובטחת אשר ראו בה ניסים גדולים. וקשה הדבר עד מאוד היאך הליכתן של המרגלים היתה בעצה רעה ועוד בטרם ראו את הארץ התכוונו לדבר בגנותה, כפי שמבאר רש"י במקום "וילכו ויבואו" שכשם שביאתן היתה בעצה רעה מתוך דברי לשון הרע, כך גם הליכתם מלכתחילה היתה בעצה רעה מתוך כוונה להוציא שם רע על ארץ ישראל. וכיצד ניתן להסביר את הדבר שמצד אחד היו צדיקים גדולים כפי שהכתוב מעיד עליהם "כולם אנשים" ואין לשון 'אנשים' אלא לשון חשיבות, ומצד שני זממו מזימה לדבר בגנותה של ארץ ישראל על אף כל המעלות והברכות שבהן נשתבחה.

כמו כן ידוע שמשה רבנו ידע כבר בתחילה שכוונתם לרעה, עוד לפני שיצאו המרגלים לרגל את הארץ ולפיכך קרא אליו את יהושע והוסיף לו את האות י' ואמר לו י-ה יושיעך מעצת המרגלים (סוטה לד, ב). וקשה הדבר עד מאוד, אם משה רבנו ידע את כוונתם הרעה של המרגלים, מדוע לא מנע בעדם מללכת לתור את הארץ, וביותר, מדוע לא הוסיף שמות קדושה לכל המרגלים כולם, על מנת ששם ה' יגן בעדם וישמור עליהם מפני עצתם הרעה, ומה זכה יהושע להתייחד מכולם בכך שמשה הוסיף שם ה' על שמו שיגן עליו מפני עצת המרגלים.

ונראה לבאר שברוך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו (מכות י, ב), ולמעשה המרגלים היו צדיקים רק כלפי חוץ, אך בתוך תוכם היו רשעים כפי שהתורה מעידה עליהם שאף הליכתם הראשונה היתה בעצה רעה. הנה מצינו שעם ישראל רצה ללכת לרגל את הארץ למרות שהקב"ה העיד עליה שהיא ארץ טובה ומבורכת, והקב"ה לא רצה למנוע בעדם ועל כן הסכים שעם ישראל יבחר לו מרגלים לתור את הארץ. והיה זה מוסר השכל עצום בעבור בני ישראל עד כמה יצר הרע גדול ובכוחו להפיל ברשתו את האדם, שהנה ראשי בני ישראל נראו כלפי חוץ כצדיקים גדולים ומבקשי ה', אך למעשה בתוך תוכם פנימה היו רשעים וחפשו להוציא את דיבת הארץ רעה עוד לפני שראו אותה. וזהו כוחו של היצר, שבתחבולותיו יכול לגרום לאדם להיראות כצדיק גדול בזמן שהיפך הוא הנכון.

ומשה רבנו שהכיר במטרת הליכתם של המרגלים, לא עיכב בעדם היות וידע הוא שאם ימנע מהם מללכת ולתור את הארץ, הם יכולים לבוא לידי מרד כלפי שמיא

הילולא דצדיקיא

- טז - רבי ששון לוי מחכמי המוקובלים בירושלים
- יז - רבי משה לייב ספירא מח"ס "טבעות החושן"
- יח - רבי אברהם הכהן רפפורט מח"ס "איתן האזרחי"
- יט - רבי שאול סתהון דבח מח"ס "דבר שאול"
- כ - רבי חיים מרדכי לבטון מח"ס "נכח השולחן"
- כא - רבי שמעון סופר
- כב - רבי איתמר רוזנבוים האדמו"ר מנדבורנא

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שמירת הכשרות בשעת רעב

היא מתוך עבודת המידות ושבירת התאוות, וזאת כדי שאכילתו תהא בקדושה ולשם שמים.

שמה של החנות 'רעבתן כשר' הוסיף להטריד את מוחי, עד שעלה בדעתי להסביר את כוונת המילים 'רעבתן כשר' - שכאשר האדם רעב, עליו להיזהר ולהקפיד לאכול רק כשר! עליו להשליט את ציווי ה' יתברך על תאוותיו הגשמיות ואז באמת יהיה מאכלו לשם שמים ועונה על ההגדרה 'כשר'.

קדש עצמך במותר לך

באחד מביקורי בקרב אחינו היהודים בגולה, לפני שעזבתי את המקום בדרכי לארץ ישראל, העניק לי ידיד כמתנת פרידה שני פירות מיוחדים במינם.

שמחתי מאד עם מתנתו המיוחדת, מעשה ידי הקב"ה להתפארה, ושמרתי את הפירות עד לשובי לחיק המשפחה.

את הפרי הראשון אכלנו כל בני המשפחה יחד בשבת קודש על שולחן השבת, ואילו את הפרי השני שמרנו, למרות טעמו הערב, להזדמנות אחרת שבה נאכל ממנו, כדי שאכילה זו לא תחשב לנו כאכילה של גרגרנות ותאוותנות.

בסופו של דבר הענקתי את הפרי השני לאדם אחר, משום שהרגשתי שאכלתי מהפירות הללו מספיק.

לאחר שהענקתי את הפרי לאותו אדם, הרגשתי כמה טוב להודות לה' על כל מה שברא בעולמו, וחשתי שבעצם הדבר שהתגברתי על תאוות האכילה שבתוכי, זכיתי לקדושה נוספת, שכן כאשר אדם מבטל מעצמו כל תאוה שהיא, הוא בא לידי קדושה, ומתקיימים בו דברי חכמים: "קדש עצמך במותר לך" (רש"י דברים יד, כא).

באחת ממדינות העולם נקרתה לפני חנות גדולה לממכר מאכלים כשרים בתכלית, אשר שמה של החנות היה לא פחות ולא יותר מאשר השם 'רעבתן כשר'.

שמה המעניין והלא שגרתי של החנות - הפליא אותי מאד; שהרי אנו היהודים נצטוונו לשבור את הרעבתנות שלנו ואת תאוות האכילה, ולאכול רק לשם שמים כדי שיהיה לנו כח לעבוד את השי"ת, ולא מתוך כוונה של הנאת הגוף הגשמי חלילה. ואיך אם כן יתכן שילוב הדברים יחד; שאדם יהיה רעבתן ותאוותן, ובה במידה הוא יכריז על עצמו כ'כשר'?

ואכן, על פי האמת דבר זה לא יתכן כלל. עלינו לזכור כי אצל יהודי ירא ושלם לא שייך בכלל המושג הזה 'רעבתן'.

לצורך דוגמא, כאשר יהודי מגיע לביתו ביום השבת לאחר התפילה והוא רעב וצמא, הרי ידוע לכל שהוא איננו יכול להתנפל על האוכל מידי, מתוך גסות. אלא קודם כל עליו לקדש על היין ולזמר זמירות ופיוטים, אחר כך עליו לגשת ליטול את ידיו לסעודה ולברך ברכת המוציא, ורק אחר כך הוא יכול להתחיל באכילת הסעודה.

נמצא אפוא שעל ידי הקידוש, על ידי הנטילת ידים והברכות, שבאמצעותן האדם מודה להשי"ת, הוא שובר את תאוות האכילה, וכבר אינו נכלל בגדר 'רעבתן'.

יתירה מזאת, גם בעצם ההקפדה על אכילת מאכלים כשרים - בכך האדם שובר את תאוותיו לאוכל, בכך שהוא מקדים להן סינון בין המאכלים הכשרים המותרים לאכילה, לבין מאכלי הטריפה האסורים עליו.

נמצא שכל אכילת היהודי

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

ללא כוונת רוע

איסור לשון הרע הוא אף כשלא נגרמה על ידי זה רעה לאותו אדם, ואפילו אם הוא משער מלכתחילה שלא תיגרם לו שום רעה, גם אז אסור לספר לשון הרע.

במה מפטירין

הפטרת השבוע:

"וישלח יהושע בן נון". (יהושע ב)

הקשר לפרשה: בהפטרה מסופר על שני המרגלים ששלח יהושע לתור את הארץ, והוא מענין המרגלים ששלח משה רבינו לתור את הארץ.

"וישלח יהושע בן נון מן השטים שנים אנשים". (יהושע ב. א)

יש לדקדק מדוע נקט הכתוב "שנים אנשים" ולא נקט "שני אנשים"? ויש לומר שבא הכתוב לומר לנו שהם היו אנשים צדיקים וחשובים. ולכן כתוב בתחילה "שנים", לומר את מספרם שהיו שנים, ואחר כך כתוב "אנשים", שהוא לשון חשיבות, ללמדנו שהיו אישים חשובים וצדיקים. ("תורת הפרשה")

"וישלח יהושע בן נון מן השטים שנים אנשים מרגלים חרש".

(יהושע ב. א)

חרש' מלשון 'חרס', שיעשו עצמם כמוכרי כלי חרס ויכריזו: "מי רוצה לקנות כלי חרס" (מעם לועז בשם המפרשים).

הלכה היא שאין כלי חרס מטמא אלא מתוכו ולא מבחוץ. שכן כל חומר אחר הוא בעל חשיבות מסוימת בפני עצמו, ועל כן יש לו חשיבות כדי לקבל טומאה מכל הצדדים. אבל חרס כשלעצמו הרי אינו אלא עפר ואין לו כל חשיבות וערך, פרט לזה שהוא עשוי לשמש בית קיבול לדבר מה, ועל כן כל חשיבותו מצטמצמת רק בתוכו.

אותם מרגלים שנשלחו על ידי יהושע ליריחו, ידעו היטב מה עלה בסופם של המרגלים אשר שלח משה לתור את הארץ, מאחר שלא ביטלו עצמם מפני משה וביקשו ללכת אחרי שכלם ורצונם הם - לפיכך שמו עצמם ככלי חרס, שאין להם כל חשיבות מצד עצמם, וכל ערכם אינו אלא בזה שהם משמשים בית קיבול למשהו, כך ביטלו את רצונם ושכלם הם מפני רצונו ושכלו של משלחם. הם מילאו רק אחר פקודותיו של יהושע ולכן הם הצליחו בשליחותם.

(חידושי הרי"ם)

"ותאמר להם ההרה לכו פן יפגעו בכם הרודפים ונחבתם שמה שלושת ימים עד שוב הרודפים ואחר תלכו לדרככם".

(יהושע ב. טז)

יש לשאול, למה אמרה להם "ונחבתם שמה שלושת ימים", מהיכן ידעה בבירור שאם יתחבאו שלשה ימים יצאו מכלל סכנה? והרי בענין של סכנת נפשות כל המחמיר הרי זה משובח, ומוטב היה אילו התחבאו זמן מרובה יותר.

ויש לומר, כי אין הקדוש ברוך הוא מניח לצדיקים להיות שרויים בצרה יותר משלושה ימים, שביום השלישי עוזרם ומוציאם מן הצרה. וכן מצינו ביונה הנביא שהיה שרוי בדג שני ימים, וביום השלישי אמר ה' לדג לפלוט את יונה. וכן מצינו בהרבה מקומות.

וטעמו של דבר, שזכות התורה עומדת שניתנה לשלושה ימים. וכן בזכות העקדה שנאמר שם "ביום השלישי וישא אברהם את עיניו". ורחב שהשיגה מעלות גדולות כל כך, זכתה גם לגילוי זה

ברוח הקודש, שאין הקדוש ברוך הוא מניח צדיקים בצרה יותר משלושה ימים, ונצטוותה להגיד כן לשני המרגלים, אבל הם לא מיהרו כל כך לילך, שכן הם ביקשו לומר תחילה את דבריהם.

(מעם לועז')

מן האוצר

מאוצרו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דביקות בתורה וסייעתא דשמיא

"ועבדי כלב עקב היתה רוח אחרת עימו". (במדבר יז, כד)

נראה להסביר שהיתה יכולה להיות לנו מחשבה שכלב הלך להתפלל על קברי האבות בחברון כדי להינצל מעצת המרגלים, וזאת מכיון וכלב היה משבט יהודה הרי ישנה אפשרות שהוא זה שיתמנה למלך בכניסתם לארץ ולפיכך ביקש להינצל מעצת המרגלים על מנת שלבסוף יזכה להיכנס לארץ ולהתמנות למלך בשל היותו משבט יהודה.

והנה באה התורה ומעידה על כלב שרוח אחרת היתה עימו, ומשמע שהלך להתפלל על קברי האבות לא מתוך נגיעה אישית ורצון להינצל על מנת לזכות למלוכה, אלא מכיון שכבוד ה' יתברך הוא זה שהוביל והנחה אותו ולפיכך גם ראה את הארץ כארץ טובה ומבורכת.

כמו כן נאמר על כלב (במדבר יג, ל) "ויהי כלב את העם אל משה", ומשמע מכך שכל רצונו של יהושע היה להיות עבד לפני רבו משה ולקיים את הדברים היוצאים מפיו, לפיכך זכה להתעורר לתשובה ולהינצל מעצת המרגלים למרות שמשה לא הוסיף שם ה' על שמו.

ועולה התמיהה כיצד עלתה במחשבתו של כלב ללכת להתפלל על קברי האבות על מנת להינצל מעצת המרגלים, ומנין שאב את הכוח לפרוש מחבריו וללכת אל העיר חברון.

ונראה לבאר קושיה זו על פי הנאמר (אבות ב, ד) "אל תאמר לכשאפנה אשנה שמא לא תיפנה", והנה שם אביו של כלב הוא יפונה ומתוך כך עלתה במחשבתו של כלב שלא לפנות עצמו מדברי התורה ולו לרגע אחד שהרי כאשר יפנה מן התורה יהא נתפס בעצתם הרעה של המרגלים. ולמד זאת דוקא מיהושע שכאשר היה מחכה למשה רבנו לא פינה עצמו מן התורה עד כדי כך שחסרה ממנו הידיעה מה הולך בתוך המחנה שהקימו את העגל והרגו את חור. והוי אומר שיפונה אביו של כלב ויהושע בן נון עזרו לו להתעורר ללכת להתפלל על קברי האבות בחברון, ובהיות שהתעורר לדביקות בתורה, ממילא סייעו לו מן השמים ללכת לקברי האבות.

והתפילה על קברי האבות הצילה את כלב מן החטא היות וגם הם היו עסוקים ודבקים תמיד בתורה הקדושה מבלי לדאוג לצרכי עצמם, אלא כל דאגתם היתה נתונה למילוי רצונו של ה' יתברך.

כמו כן נראה להוסיף על דרך החידוד שהמילה כלב הינה כנגד כ"ב אותיות התורה, והאות ל' רומזת ללימוד התורה. וכן זה כנגד פעמיים שם ה-ו-י-ה העולה בגימטריא נ"ב, דהיינו שזכות התורה עמדה לכלב לזכות לשמירת ה' שלא להיתפס בעצת המרגלים. ולכן כתיב (במדבר יז, כד) "עקב היתה רוח אחרת עמו", ואין רוח אלא לשון נשמה, שנשמת אביו יפונה עזרה לו שלא יתפנה מלימוד התורה ורצון ה' הרמוזים בשמו כלב.

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

"ופגריכם אתם יפלו במדבר הזה". (ד. לב)

מחכמי קאשטיליא המגורשים שמעתי משמם שפירשו {אתם} חוזר על משה ואהרן שגזר ה' עליהם גם כן שימותו במדבר. ולזה אמר תיבת 'אתם' למשה ואהרן, שעמהם הוא מדבר.

ונתן ה' טעם לדבריו במה שגמר אומר "אם לא זאת אעשה לכל העדה במדבר הזה יתמו ושם ימותו", על דרך אומרם ז"ל (במד"ר יט יג) בפסוק "ויתא ראשי עם" (דברים לג כא), שטעם שנקבר משה בעבר הירדן - להביא דור המדבר לעולם הבא. ולזה אם לא היו מתים משה ואהרן במדבר, לא היו חיים דור המדבר.

וזה דרך רמז, כי ודאי שלא יאמר פגר על משה ואהרן שגופם זך כמלאכים, גם לא יאמר לשון נפילה על שני מאורי עולם.

מן המעיין

"זיקרא משה להושע בן נון יהושע". (יג. טז)

בתרגום יונתן בן עוזיאל מובא שכאשר ראה משה את הענווה של 'הושע', אז קרא את שמו 'יהושע'.

ועל כך תמה מרן הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א, מהי השייכות שיש למידת הענווה לתוספת האות 'י' לשמו?!

וביאר על פי המובא בספר "בית אלוקים", דלעתיד לבא תחיית המתים תהיה על פי סדר א' ב' של שמות האישים. ואם כן הוקשה לו לתרגום, שהיות והושע נקרא תחילה באות ה' לשמו, נמצא שכשהוסיף לו משה את האות 'י' לתחילת שמו - הרי בכך הוא מאחר את זמן קומו לתחיית המתים שתהיה על פי סדר הא' ב'.

אלא דמצינו בספר "פנינים יקרים" שהענווים לא יקומו לפי סדר הא' ב' אלא הם יקומו תחילה לפני כולם. ולכך כתב התרגום שכשחזה משה בענוותנותו לא חשש מלהוסיף לשמו שם ה', שהרי ידע שלא מאחרו בכך לקום בתחיית המתים.

"ויהיו בני ישראל במדבר וימצאו איש מקושש עצים

ביום השבת". (טו. לב)

בטוב טעם ביאר מרן הגאון רבינו עובדיה יוסף זצ"ל, כי הנה דרשו רבותינו בגמרא (שבת צו:) שצלפחד היה המקושש עצים. ולהלן (דף קנ:) מספרת הגמרא מעשה בחסיד אחד שנפרצה לו פרץ בתוך שדהו, ונמלך עליה לגודרה ונזכר ששבת הוא ונמנע אותו חסיד ולא גדרה. ונעשה לו נס ועלתה בו צלף וממנה היתה פרנסתו ופרנסת אנשי ביתו.

ומבואר דאותו חסיד שחשב לגדור פרצו בשבת חזר בו ולא עשאה מחמת שחשב עליה בשבת, ולא רצה לבצעה ממחשבת שבת. ומשם האר"י ז"ל מובא דאותו חסיד היתה שורש נשמתו מנשמתו של המקושש עצים שנידון כאן למיתה בעקבות חילול השבת, שבמעשה זה בא לתקן חטאו שחילל את השבת ועתה אף דבר שעלתה במחשבתו בשבת לא רצה לקחתה.

ומבואר שם דאירע לו נס ועלתה לו 'צלף חד' שהיה חד. וטעם הדבר שדוקא עץ זה עלה לו, יש לומר דבא לרמז על שמו שהיה 'צלפחד' ועל ידי עץ זה נתגלה כי צלפחד הוא זה שחילל את השבת, ועתה שתיקן חטאו זכה ונעשה לו נס זה.

ולאור זאת מיישב מרן זצ"ל את דברי רש"י (ביצה כה:): "ג' עזים הם וכו'. וי"א אף צלף באילנות - לא ידעתי מה עזות יש בו בצלף". ומבואר שעזותו של הצלף שניאות להראות לעולם כולו מי הוא אשר חילל את השבת ועתה תוקן חטאו, ולכן נקרא הצלף בלשון עזות.

מחכמי קאשטיליא המגורשים שמעתי משמם שפירשו {אתם} חוזר על משה ואהרן שגזר ה' עליהם גם כן שימותו במדבר. ולזה אמר תיבת 'אתם' למשה ואהרן, שעמהם הוא מדבר.

ונתן ה' טעם לדבריו במה שגמר אומר "אם לא זאת אעשה לכל העדה במדבר הזה יתמו ושם ימותו", על דרך אומרם ז"ל (במד"ר יט יג) בפסוק "ויתא ראשי עם" (דברים לג כא), שטעם שנקבר משה בעבר הירדן - להביא דור המדבר לעולם הבא. ולזה אם לא היו מתים משה ואהרן במדבר, לא היו חיים דור המדבר.

וזה דרך רמז, כי ודאי שלא יאמר פגר על משה ואהרן שגופם זך כמלאכים, גם לא יאמר לשון נפילה על שני מאורי עולם.

מסילות לאמונה

לוותר ולבטל ישותו לטובת זולתו. השיב לו השר, שאם כך היא דרכו ואלו מידותיו הטובות, אזי שהוא בוודאי יאריך ימים. ("מכתבי החפץ-חיים")

לקח טוב

סבל משתלם

התשובה המעולה שבכלם, המכפרת על כל החטאים, הפשעים והזדונות, היא סבילת העלבונות והחרופים והגדופים. והיא מעלה יותר מכל מלקות וסגופים ותענית שבעולם.

(הרמ"ק)

ועוד מסופר כי באחד מנסיעותיו למכור את ספריו, ירד החפץ חיים לרגע מהעגלה. העגלון עשה מעשה שלא יעשה, ברח מהמקום והשאיר אותו לנפשו באמצע הדרך. הח"ח עשה דרכו לעיר גלית, ובהגיעו לעיר שאל למקום מגורי

כך היא דרכה של תורה; מידת הדרך ארץ שבה עלינו לנהוג כלפי כל אדם, כוללת בתוכה הנהגות שבסיסן הוא 'עשה' והנהגות שבסיסן הוא 'לא תעשה'. מידת הוויתור שאותה אנו מעלים על נס במדור זה, נכללת בחלק ה'עשה' שעלינו לנקוט, אך מלבד זאת היא גם כוללת 'לא תעשה' באותם התנהגויות שעלינו להמנע מהם, כגון לצער את הזולת או לגרום לו רעה קטנה או גדולה.

בספר חסידים (ק"ט) נאמר דבר מבהיל ברעיונו: "לעולם לא יעשו הגויים רעה - אלא אם כן יעשו ישראל רעה ביניהם זה לזה". כלומר, שסיבת הצרות מן הגויים היא מעצם העובדה שישראל מצירים זה לזה, כך שהמצער לחבירו הוא מפסיד גם בעולם הזה וגם לעולם הבא.

כשפגש החפץ חיים זצ"ל את אחד משרי המלוכה בלכתו בעיר, הוא פנה הצידה מהמדרכה הצרה וירד אל הכביש. שאל אותו השר, למה פנית הצידה? ענה לו הח"ח שכך נוהג הוא וזו דרכו

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

ד"ר לורנס לוגסי, יליד מרוקו, המתגורר כיום במרסיי, ביקש לשוחח עם כבוד מו"ר שליט"א ולספר לו את סיפורו האישי.

ד"ר לורנס משמש כרופא בכיר במרסיי, ובעבר הוא היה רחוק משמירת תורה ומצוות. משום מעשה שהיה, חזר ד"ר לורנס אל היהדות בכל לבו ונפשו. ומעשה שהיה כך היה:

פעם אחת, נסע ד"ר לורנס ממרסיי למוגאדור, כדי לבקר את קבר סבו רבי מאיר לוגסי ז"ל הטמון בבית העלמין שם. עוד קודם שיצא ממרסיי, הוא הבטיח לאביו שיפקוד את קבר הסבא, ואף יצלם תמונה מהקבר למזכרת.

בבית העלמין, טרם ד"ר לורנס וחיפש במשך כל שעות היום את קברו של הסבא, כשלחיפושים מצטרף גם השומר של בית העלמין. חיפשו ולא מצאו את מבוקשם.

בתוך כדי החיפושים הקדחתניים בין אלפי הקברים המצויים בבית העלמין, ניגש ד"ר לורנס להתפלל על קברו של הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א. במקום קדוש זה הוא הביע את משאלתו שאם ימצא את קבר סבו, או אז הוא יכיר שיש א-להים בישראל והוא גם יחזור בתשובה שלימה.

כשסיים את תפילתו, הגביה ד"ר לורנס את עיניו כלפי מעלה, ואז הוא מבחין מרחוק בתנועה גדולה של מאות יונות היורדות כלפי מטה ונוחתות על קבר אחד בבית העלמין. המחזה הלא שגרתי הזה משך את תשומת לבו, והוא נמשך כמגנט לעבר הקבר. למרבה פליאתו ככל שהתקרב יותר ויותר אל הקבר, היונות שחגו מעליו פרחו להם, למעט יונה אחת שנותרה על הקבר.

ד"ר לורנס התקרב בצעדים מדוידים אל הקבר, ואז גם היונה האחרונה פרחה, לתדהמתו הוא מבחין כי אכן הוא מצא את מבוקשו: זהו הקבר של הסבא. במעמד זה הוא חש כי הצדיק אכן עזר לו למצוא את קבר סבו, וכפועל יוצא נדר שם לחזור בתשובה שלימה, ואף גם הבטיח לעצמו כי בכל שנה ושנה הוא יבוא למוגאדור, להילולא של הצדיק רבי חיים זיע"א.

ברוך אומר ועושה: כאשר הבטיח ד"ר לורנס, כך הוא מקיים הלכה למעשה: הוא חזר ליהדות בכל לבו ונפשו, ובכל שנה הוא מגיע להילולא.

בפגישתו הראשונה במרסיי עם מו"ר שליט"א, כאשר הוא בא לספר את הסיפור הנפלא שקרה לו במוגאדור עם מאות היונות. עוד בטרם פתח את סיפורו, הבחין מו"ר שליט"א דרך החלון, בלהקה אדירה של מאות יונות הפורחות באויר...

מו"ר התפעל מכך מאוד, ואמר בינו לבין עצמו בקול רם:

"מה רבו מעשיך ה'. מאות יונות עפות ביחד כדי למלאות את רצון ה'!"

המילים כמעט ונתקפו מפיו של ד"ר לורנס, מרוב תדהמתו הוא פנה למו"ר שליט"א ושאל בתמימות: "מנין הרב יודע כי היונות הם שכיוונו אותי לעבר קברו של הסבא שלי במוגאדור?"

מו"ר שלא ידע מהסיפור עם היונות במוגאדור, לא ירד לסוף דעתו של ד"ר לורנס. אך לאחר מכן, כשסיפר על הכל, הבין מו"ר שליט"א כי אכן נסתרים דרכי ה'. רואים מכאן עד כמה גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהן, כי גם לאחר פטירתם הם מחזירים אנשים בתשובה שלימה.

בכל שנה ביום ההילולא, מו"ר שליט"א מבקש מד"ר לורנס שיספר שוב את הסיפור הנפלא הזה, כדי לעורר אנשים נוספים לשוב בתשובה שלימה. ולא עוד, אלא שהכל ידעו כי השי"ת שומע תפילות ולא בזה ולא שיקץ ענות עני. והבא להיטהר מסייעין לו מן השמים. והראיה, שבזכות מעשה זה הוא חזר בתשובה שלימה לאבינו שבשמים.